

De stenen hamer van de Schrieck

-- Een Steenen Hamer --

Over eenige jaren werd er naby Appels in eenen put een hamerken gevonden, dat hedendags te zien is in het kabinet van den heer Ingenieur Lemmen te Dendermonde, welke met vele dienstwilligheid ons de omstandigheden mededeelde, die de ontdekking vergezelden en ons toeliet eene teekening naer dit oud voorwerp te nemen.

By de ontgraving van dit hamerken stak er in hetzelfde een steel van omtrent eene el lang, welke van rotheid in stukken viel. De werklieden ontgraefden te zelfder tyde iets dat volgens hunne eigene uitdrukking << aen de spaensie van eenen grooten boek geleek. >> Dit laatste voorwerp is geheel vernietigd geworden.

De hamer, die een span lengte heeft, is van steen en schynt al de hoedanigheden te hebben van eenen toetssteen. Hy is van voren plat en scherp, donkergrys van kleur en doorlopen met malien, even als hout. Die byzonderheid deed eerst het vermoeden opvatten dat de hamer oorsprongelyk van hout gesneden is geweest en naderhand versteend; doch dit vermoeden verdwynt by nader onderzoek. De vorm is te schoon en te cierlyk; nergens aen dezelve ontwaert men de minste alteratie of sleet door 't gebruik of de ineting van den tyd veroorzaakt: men zou zeggen een hamer die pas uit het werkhuis van eenen steenkapper komt. Ook, indien hy wezenlyk van hout geweest ware, zou de versteening dan de oppervlakte gansch onaengeroerd gelaten hebben? ik denk het niet. Doch 't zy men veronderstelle dat de hamer voorgaendelyk van hout was, 't zy men houde staen dat hy altyd van steen geweest is, het is zeer waerschyntlyk dat hy nooit tot eenig werk gediend hebben, waer geweld by moest gebruikt worden.

Indien de plaatselyke beschryving er iets kan toedoen om de bestemming van dit oud voorwerp te leeren kennen, dan zal de volgende aenhaling niet geheel van belang ontbloomt zyn.

De put, welke eeuwen lang dien schat ongeschonden bewaerde, is een turfput, 't geen reeds een bewys van oudheid is, en paelt aen eenen heuvel, 't geen dient opgemerkt te worden, de grond in de omstreken over het algemeen zeer plat en effen zynde. De twee akkers, die den heuvel uitmaken worden de *hooge en leege Schrick* genoemd en voorgaendelyk stond aen de eene zyde van denzelven een eiken bosch, waervan de ontbloote grond nog heden den naem van *Schrickbosch* draegt. Beneden aen den heuvel ligt er een streepje meersch dat het *Asbroeck* heet en de beide straten die tot de putten geleiden, zyn het *Hondstraetje* en de *Rekelstraet*. De plaats zelve, waer de onderhavige en andere putten bestaen, heet de *Honden*.

Als nu de naam van *Schrick*, welke men aen dien heuvel gegeven heeft, voor de synoniem van schroom of vervaerdheid is aentenemen, zou men dan niet uet eenigen grond mogen veronderstellen, dat in de *Schricken* tooneelen plaats grepen, welke het volk niets dan afkeer en angst inboezemden, zoo als slagtingen of bloedige offeranden? -- Te Hamme is er ook eene plaats, die de *Schrick* genoemd wordt, en in de meeste parochien van 't land van Dendermonde vindt men dergelyke akkers of wyken.

De beide straten, die naer de putten geleiden, zyn hondestraten, (*Rekel* beduidt mannekens-hond), en de plaats zelve heet de *Honden*; werden de honden door den reuk van het bloed of van het rottend vleesch daer naertoe gelokt?

Eén van de heemskinderen op het Peird van Appels zal voortaan steeds een stenen hamer dragen. Het is geen verwijzing naar Karel Martel die in de oorspronkelijke versies van de Ros Beiaard-legende de boosdoener was, maar naar een mysterieuze vondst in een turfput op de *Schrieck*, een deel van Appels waar volgens sommigen galgen zouden gestaan hebben (ookal is daar geen archeologisch bewijs van) en struikrovers langs de weg loerden.

Speelden er zich op de *Schrieck* écht bloederige taferelen af zoals de tekst uit 1843 suggereert? Of is de herkomst van de naam *Schrieck* (*Schrick/Schriek*) minder luguber? Volgens sommige historici is de naam *Schrieck* afgeleid van het Middelnederlandse "*schricken*" wat niets anders betekent als schrijden of een wijde stap zetten. Dat zou er dus eenvoudigweg op wijzen dat het om drassige grond gaat of ging. Geschiedschrijver Jan Lindemans stelde in 1935, verwijzend naar het dorp Schrieck (een deelgemeente van Heist-op-den-Berg), dat "Schrieck" verwant is met het werkwoord "schrikken" in de betekenis 'springen' of 'verspringen'. Een 'schrik' of 'schriek' zou dus iets zijn geweest dat springt of (voor)uitspringt. In de context van het landschap zou het dan gaan om een uithoek, een deel van een territorium dat als een uitsprong (in een ander gebied) werd gezien. Op de oude kaarten van Appels zien we de *Schrieck* inderdaad uitspringen in het grondgebied van Dendermonde.

Kaart van Appels die in de woning van de Groot Uffra van het Begijnhof hing. Foto: Emiel Vermeir

van-der-made-kurt.business.site

**KINÉPRAKTIJK
KURT VAN DER MADE**

ALGEMENE KINESITHERAPIE
MANUELE THERAPIE
TEMPOROMANDIBULAIRE KLACHTEN
OEFENTHERAPIE
DRY NEEDLING

**Merelstraat 22
9200 Dendermonde**

0476 47 74 92